

TRIMBUNA MAREALULUI

Wicubie

Dlul Cherecheș Dumitru, plugar
KISB
up. Alsóferi
Szatmár m.

Editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGANU
Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

A MAGYARORSZÁGI ROMÁNOK SZÓCSÖVE
ORGAN DE AFIRMARE AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA
REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: KOLOZSVAR STR DEAK FERENC 36.
TELEFON: 1748 Căsuța postală Nr. 3.

Costul abonamentului:
1 lună: 2.50 pengő; 3 luni 7.20 pengő
6 luni: 14.40 pengő 1 an 28.80 pengő.

Pânza staliniană

O amintire și un instinct ale dictatorului ne fac să asistăm la un lucru simptomatic în acțiunea răsăriteană a lui Stalin: mintirea e aceea a începuturilor de condică ale Statului Sovietic de acum douăzeci de ani, și anume încercarea și isbutila până în cele din urmă de a câștiga și în cadrul doctrinei și organizării revoluționare comuniste partea răsăriteană și trem orientală a imperiului rusesc. Au delat atunci în această întreprindere fite celebre de ambasadori sovietici, sacrițai în urmă, firește. Față de Rusia apunată, mai greu de străbătut cu noua orientare, în densitatea orașelor și instituțiilor și mai ales mai greu de aruncat pe un ritm de viață din cauza vecinătăților propene, pe care le avea, granița de răsărit mai puțin rigidă, mai neînchegată ca mosferă, cu populații mult mai amorfe și scoace și dincolo de frontieră și mai ales vecinătăți „moi“, din punct de vedere politic și social, cum ar fi fost în primul rând China în fierbere și o permanentă neîmpere revoluționară, prezinta locul cel mai prielnic de acțiune și de isbândă. După această amintire a unor lupte la care a dat parte dintr'un început, Stalin se lasă să se de instinctul său de antieuropean, negând că din tragicul clipei de față, e întrebuintat turburele impas numai acolo, în răsărit, singurul care poate reacționa, pentrucă a mai reacționat, la mețele sale extreme de violență și de imă.

Că mai are încă puterea, e cert că mai e încă devotați în jurul său, e sigur. Dar catastrofa înfrângere din Vest nu mai armata sa, dar lumea sa a început se destrame. Zidul de fier, care îi izola ruși de restul Europei a căzut. Și infiltrațiile altor ideologii, concluziile comparate dintre două lumi, au început să se producă. Vestul rusesc, nu mai e sigur, chiar el care se mai află în mâinile lui. Răsăritul asiatic nu numai că ar mai putea fi adresat, dar cine știe, poate mântuirea să nu vină din acest răsărit, puternic scuturat, uituit, biciuit frământat?!

Ultimele nădejdi ale lui Stalin care leagă cu toate veștile pe care le primim, desemnează și acțiunea și gândul său.

Mai întâi Stalin își mișcă pionii pe imenșablă de șah, a geografiei orientale rusești. Nume uitate oarecum, repar. Șanșii lui ne informează că mareșalul Vasile Blucher, comandantul garnizoanelor răsăritene, ridicat la rangul de mareșal în 1935 parcă uitat pe frontierele îndepărtate cu misiuni militare și politice pe lângă permanentul revoluționar și dictator chinez, Wang-Kai-Shek, a fost rechemat.

După ani mulți mareșalul a reluat drumul Moscovei, reeșind pentru o clipă din cămbra, pentru ca iarăși, discret, cu o dispoziție în care se ascunde un gând de plan pentru viitor, să ia iar un drum răsăritean. Pe clina răsăriteană, deci asiatică, a Uralilor mareșalul se va opri, și undeva la Berdlow, își va stabili un cartier militar, cu permanentă funcțiune politică. Aceste două trăsături de călătorie, nu sunt fără semnificație, proiectate pe groșorul peisaj al fierberii rusești din răsărit. Câteva cuvinte numai, priveliștea aceea, ne-o dă un ziar japonez „Yomiuri, „imbun“ bine informat prin intermediul legățiilor dela Wladiwostok.

Se pare că numai Evul Mediu timpuriu a avut privi la atâta groază și mizerie omenească! Peste cinci milioane de oameni, migrați, deplasați de război și alungați

Trupele de honvezi fac siguranța cursului Donețului

Agencia telegrafică comunică:
Forțele aliâte cari luptă pe frontul din Ucraina, în apropiere de localitatea Vorosilovgrad, au reușit să alunge inamicul din această regiune. Operațiunile se desfășoară conform cu planul întocmit, cu toate că timpul nefavorabil și condițiunile rele de transport prezintă un obstacol destul de serios.

Trupele de honvezi au acum misiunea de a face siguranța cursului Donețului și în această calitate au respins cu ușurință încercarea inamicului de a traversa fluviul. În sectorul honvezilor de altfel nu a fost decât o activitate heriană mai pronunțată.

„Tratatul americano-japonez au fost simple conversații prealabile cari nu obligă părțile“

— Misiunea ambasadorului Kuruju la Washington —

WASHINGTON, 6. (DNB.) — Ziarele din Washington anunță, sub titluri mari, știrea sosirii ambasadorului japonez extraordinar, Kuruju. Cercurile politice nu nutresc multe speranțe în legătură cu misiunea ambasadorului Kuruju. Aceleași cercuri accentuiază că relațiunile americano-japoneze s'au înrăutățit, iar diferendele sunt atât de mari încât ambasadorul extraordinar nu va putea să găsească nici-o soluție, decât în cazul dacă Japonia ar fi aplicată să facă concesii mai mari.

rat cu prilejul anchetei de presă, că nu știe nimic despre noi evenimente cari ar contribui la îmbunătățirea relațiunilor americano-japoneze. Ministrul de externe a declarat că știrea, că Japonia ar fi trimis Statelor Unite un ultimatum care ar expira la 15 Noembrie, este o simplă născocire ziaristică, dar a refuzat să răspundă la întrebarea dacă vizita ambasadorului Kuruju îndreptățește ceva speranțe sau nu. Ministrul a declarat că tratativele de până acuma au fost conversații prealabile cari nu obligă părțile. (MTI.)

Sovietele pretind că Anglia să declare război Finlandei, României și Ungariei

BERLIN, 6. (MTI.). — Uniunea Sovietică s'a adresat Londrei cerând ca guvernul englez, în semn de solidaritate cu sovietele, să declare război Finlandei, României și Ungariei.

Guvernul britanic n'a răspuns până acuma la cererea sovietică.

La Berlin se desmint știrile răspândite în străinătate despre demonstrațiile antigermene din Finlanda

BERLIN, 6. (DNB.) — Din sursă autorizată se comunică:
Cercurile politice din capitala Reichului califică de mincinoase știrile lansate în străinătate și transmise de postul de radio din Boston despre afirmativele demonstrațiilor antigermene din Helsinki.

Aceste știri tendențioase au fost răspândite pentru a induce în eroare opinia publică din străinătate despre adevărata atitudine a poporului finlandez. Nici legația germană din Helsinki, nici legația finlandeză din Berlin nu știe nimica despre asemenea demonstrații. (MTI.)

din vest spre răsărit, rătăcesc sălbăteciți și infomețați, între Volga și Urali. Ei trec din sat în sat, pradă, devastează vroid în primul rând mâncare. În lumea aceasta desfăcută din toate încheieturile ei, Stalin se regăsește, ca în primele zile ale luptelor sale.

Mizeria nu-l îngrozește, hecatombele nu-l înspăimântă, ba dimpotrivă se pare că din ele își culege inspirația acțiunii pentru acțiunea zilei de mâine, ca fiind climatul obișnuit a întregii sale ființe.

O nouă sete de răspundere și de conduce-re îl cuprinde. Dizolvă orice formație care l-ar putea face să împartă puterea cu alții. Și legându-se cu aceste vești răsăritene, unde se vor desfășura viitoarele acte; iată o știre eruoceană, din Stockholm, care luată singură pare destinată soluțiilor pentru situația din vest. E însă mai mult decât

atât, Stalin a dizolvat comitetul suprem pentru apărarea națională risipându-și colaboratorii temeinici pretutindeni. Pe Molotov l-a trimes pe Volga; pe Beria, șeful GPU-ului în Caucaz; pe Vorosilov în nord.

Pe linia cea mai sensibilă a proiectelor viitoare, deci, pe cel mai strâns legat de el, de mentalitatea și proiectele lui: pe Molotov.

Iată cum totul se leagă. Iar relieful, în cadrul noii acțiuni, îl capătă aceste două nume: Bluecher și Molotov.

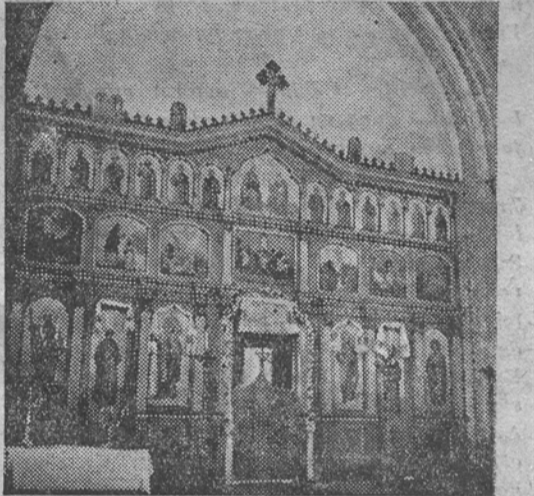
Asia va fi deci cuibul de rezistență și ancorare și fără îndoială și ținutul larg și pustiu de retragere și reluarea acțiunii a propagandei viitoare.

Pânza cea nouă se întvede și punctele ei de sprijin, dată cu recăderea lui Stalin în adevărata sa lume și de gând și de fapt.

ION MARIN SADOVEANU

Prin dureri mari se naște lumea nouă

Dureri de naștere sunt chinurile lumii de azi. Așteptăm cu toții apariția vieții noi. Noua ordine în lume. Lumea nou născută pe dreptate și bunăînțelegere. Lumea mai bună. Lumea aceea pentru care se aduce azi atâta jertfă de sânge. Lumea ordinii noi, pentru venirea căreia suspină omenirea întreagă.

Deacea nici nu este îngăduit a ne gândi decât la un viitor mai bun. Trebuie să fim optimiști. Avem înădejdea că Dumnezeu încă n'a părăsit de tot pe om. Multele păcate credem că au fost ispășite și că popoarele lumii vor intra din nou în dragostea Părintelui Ceresc restabilindu-ne el pacea pe pământ și bunăînvoirea între oameni.

Din durerile lumii de azi, așteptăm nașterea unei lumi mai bune. Lumea nouă care va veni, lumea care trebuie să vină...

Preot VASILE CHINDRIȘ

Englezii au scufundat dela armistițiul germano-francez vase franceze cu o deplasare de 800.000 de tone

VICHY, 6. (DNB.). — Cercurile navale franceze anunță că flota comercială franceză a pierdut dela încheierea armistițiului germano-francez în urma agresiunii flotei britanice numeroase vase cu o deplasare totală de 800.000 de tone. (MTI.)

Președintele Roosevelt a cerut votarea unui nou credit de 450 milioane dolari

WASHINGTON, 6. (DNB.) — Președintele Roosevelt a solicitat printr'un mesagiu adresat Congresului deschiderea unui credit de 450 milioane dolari pentru marina americană. Ziarul „New-York Times“ află că din acest credit suma de 350 milioane dolari va fi întrebuintată pentru construirea de avioane și piese de avioane, iar restul pentru procurarea medicamentelor. (MTI.)

Accident mortal la minele de aur din Nagybánya

Nagybánya, 6. — O impresionantă nenorocire s'a întâmplat eri în minele de aur ale statului din localitate. Mineurul Vasile Dragoș în etate de 43 de ani a căzut într'o ocnă de 30 metri adâncime, murind pe loc.

Cărți unghurești

O nouă istorie a Românilor

Așa este intitulat articolul semnat de d-l Ladislău Gáldi în n-rul de pe Oct. c. al revistei Nouvelle revue de Hongrie. D-sa prezintă în această revistă — organ pentru informarea streinătății — cartea despre istoria Românilor, recent apărută în editura Societății unghure de istorie din Budapest.

Este vorba de lucrarea: A románok története külföldös tekintettel az Erdélyi románokra (Istoria Românilor cu specială privire asupra Românilor din Transilvania) în care au fost centralizate datele adunate și părerile emise de un grup de tineri istorici unghuri. Un volum — s'ar putea zice — monumental, ca întindere și înfățișare tehnică. Are 428 pagini cu 9 hărți și 20 de tablouri, tipărit pe hârtie de calitate superioară și frumos legat. Autorii, respective redactorii, sunt d-nii Gáldi László și Makkai László; iar pe reversul copertei interioare sunt indicați următorii colaboratori: Elekes Lajos, Juhász István, Polonyi Nóra, Tóth András și Tóth Zoltán. Prefața este semnată de d-l Lukinich Imre, profesor de istoria Europei centrale la Universitatea din Budapest.

D-l Ladislău Gáldi — autorul principal al lucrării — după un răstimp dela apariție — îi face acum o prezentare în limba franceză.

La început afirmă că știința română din Transilvania — creațiunile istoricilor și filologilor români, cunoscute sub numele de Școala latinistă — a luat naștere și s'a dezvoltat sub îndemnul și cu încurajările științei unghure, că printre primele lucrări moderne de istorie a Românilor sunt cele întocmite de Hunfalvy Pál și Jancsó Benedek și cercetările mai nouă ale domnilor Tamás Lajos și Alföldi András. Lucrările acestora având lacune, adică, lăsând unele epoci necercetate s'a simțit nevoia unei nouă și complete sinteze a istoriei Românilor. În elaborarea acestei mari istorii, care cuprinde întreaga istorie a Românilor dela începuturi până la pronunțarea „Arbitrajului dela Viena“, din toamna trecută, — spune autorul — că savanții colaboratori s'au debarasat de „toate prejudecățile extraștiințifice“ și au întrebunțat numai metoda „imparțialității obiective“. Apoi, d. Gáldi, prezintă epocile și faptele istoriei Românilor, succesiv, arătând contribuția fiecărui colaborator la realizarea lucrării.

Nu arătăm conținutul acestei întinse lucrări, nici după prezentarea d-lui Gáldi din Nouvelle revue de Hongrie și nici din lucrarea însăși, fiindcă datele și faptele istoriei Românilor sunt bine cunoscute.

Invitație la înțelepciune

Înțelepciunea începe odată cu dăruirea. O dăruire cumpănită, menținută pururea pe drumul suitor al formării. Formarea altora prin zidirea propriului tău templu. Aceasta este fapta mare, generoasă, a tuturor înțelepților. Scrisul lor este vorbă aprinsă, vorba lor privire formătoare. Această privire purifică și despică adâncimile pentru a ridica în lumină adevărurile mari și simple ale destinului omenesc. Când nu scriu, — și asta se întâmplă adeseori, prin glasul înțelepților vorbește sângele pământului și lumina cerului. Sentința, pilda sau versetul înțeleptului împlinesc totdeauna, prin același gest sacerdotal, logodna cerului și a pământului. Apariția unui înțelept coincide totdeauna cu o revelație. Inseamnă consubstanțialitate deplină între uman și divin. Umanul transfigurat în planul divinului și divinul coborât sub semnul harului, în casa omului. Dăruirea este deplină, dar măsurată, din amândouă părțile. Plenitudinea ei se întrupează în ființa înțeleptului.

Înțelepciunea nu este o cantitate abstractă în afară de lume și peste lume. Virtuțile ei formatoare cresc din viabilitatea ei. Acțiunea ei educativă este directă și hrănită de existența ei concretă. Să fim bine înțeleși: existența ei concretă este condiționată în mod absolut de purtătorii ei: înțelepții.

Ca toți fiii pământului cu picioarele adânc înfipte în el și cu fruntea printre

constelații, înțelesul este o față a vieții și cu totul în slujba ei. Slujba înțeleptului este demiurgică și tragică până la capăt. Este oficiată, pontifical, pe altarul vieții și pentru înobilarea ei. Este o dăruire a vieții către spirit și o dăruire a spiritului către viață. Este o transfigurare a vieții în spirit și o înviere a spiritului în viață. Nici unul din termeni nu înseamnă negarea celuilalt. Împlinirea lor în aceeași ființă se face pe un alt plan, unic, dialectic. La această împlinire, censurată transcendent, veghează arhanghelii cu trâmbițe de foc ai Marelui Anonim, cum ar spune Lucian Blaga. Așa încât, absorbiția spiritului în viață înseamnă transfigurarea ei. Acesta este un act de grație și comuniune între cer și pământ.

Privind din această perspectivă, în față și nealterat, înțeleptul îngemânează originar două atitudini: una spectaculară și alta de participant. Pentru ca fapta lui să fie pilduitoare, deschizătoare de inimi și transformatoare de destin, înțeleptul trebuie să se împărtășească cu toată ființa lui, din bunurile și relele vieții. Legenda înțeleptului izolat în turnul de fildeș al singurătății nu ni s'a părut niciodată mai artificială și mai inutilă. Pentru ca să fie vie și umană, căci poartă semnele celei mai înalte omenii, înțelepciunea trebuie să coboare în mijlocul vieții, să participe din plin la toate durerile și bucuriile ei. Numai în climatul vieții, bătuit de vânturi, conflicte și aven-

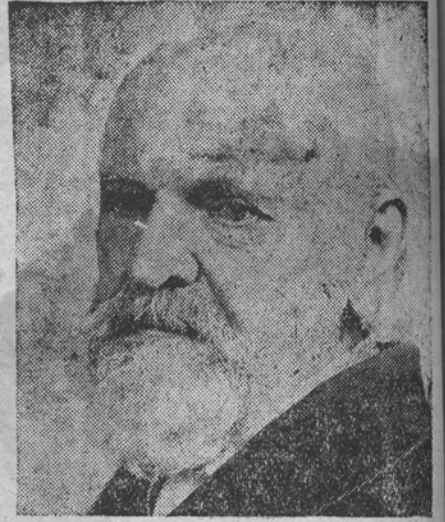
turi, rosturile ei se definesc și eficacitatea ei se dovedește necesară. Numai mișcându-se printre oameni, luând parte activă la avânturile și prăbușirile lor, inspirându-le fapta bună și drumul spre lumină, acțiunea formatoare a înțeleptului își împlinește rolul. Înțeleptul, mai mult decât oricine, trebuie să fie om până la cuprinderea totală a acestui conținut! Numai crescând într'un ceas cu fiii pământului, frații și semenii lui, înțeleptul le poate fi aproape și de ajutor. Distanțat în timp și suspendat în spațiu, înțeleptul rămâne steril și ineficace. Esența lui este generozitatea cu care se știe dăruii altora. Dăruindu-se se regăsește și risipindu-se, totdeauna măsurat, se împlinește. Ancorarea în viață, printre oameni și animale, nu înseamnă degradare. Numai pe acest drum, de coborâre înălțătoare, cuvântul, gestul și atitudinea înțeleptului își consacră semnificațiile lor omenesti.

Atitudinea participatoare este întregită de atitudinea spectaculară. Cea din urmă, prin faptul că este mai distanțată, fără a fi nici un moment separată, câștigă în perspectivă și limpezime. Detașarea într'o oarecare măsură din dansul vieții îi dă înțeleptului posibilitatea de a vedea mai curat. În această ipostază, privirile se prelungesc dincolo de zarea prezentului, descifrând, întocmai ca profetul și marele artist, tainele viitorului. De altfel, la acest punct de altitudine spirituală, datorită atitudinii spectaculare, izvorită din străfundurile ființei noastre pe urma mai multor procese de distilare și cristalizare, înțelep-

SCRISORI DIN PRAG

Moartea sculptorului Frantisek Bilek

În 13 Octombrie a încetat din viață cunoscutul sculptor ceh Frantisek Bilek, decorat luna trecută cu premiul național pentru sculptură.

Frantisek Bilek s'a născut în 1872. Cursurile secundare le-a urmat la Prag după care a făcut studii la Academia de arte plastice, întâiu pictură ca elev al profesorului Pirner, mai târziu sculptură. Creațiunile lui a stat sub influența mișcării cismului. Aparține grupului artiștilor catolici, atașat curentului literar, reprezentat prin poezii Zeyer și Brezina. A creat multe opere plastice din istoria cehă religioasă, statuile sfinților Cyril și Metod, Chocicky, Stitny, Hus și multe altele. Monumentele lui, mai ales statuile lui Hus găsesc în multe orașe cehă. Frantisek Bilek a ocupat un loc de frunte în plastică cehă contemporană, fiind apreciat de toate cercurile artistice din țară și streinătate.

INTERZICEREA MUZICII EVREIEȘTE ÎN PROTECTORAT

În Protectoratul Bohemei și Moraviei a fost interzisă executarea în public și producerea mecanică a operelor muzicale la care au lucrat Evrei ca autori, colaboratori sau artiști. Prin reproducere mecanică se înțelege reproducerea prin radio, filme sonore, pleci etc. Este interzisă și răspândirea operelor avrești pentru învățarea muzicii, atât partiturile, cât și plăcile.

Sunt pajul garoafei tale

Luceafăr, după nori, jelește o floare
Un bobocel plâpând, un drob de sânge.
Inimă-i spune prin norii de ninsoare:
„Mică garoafă, nu mai plânge“,
— Bun prieten îți las, să-i spui ce te doare. —

— Eu — paj, la pieptu-mi o voiu strânge
Neprihănită să rămâe ca ș'un Crist.
In zori, de'nbrățișarea-ți norii nu-i va frânge,
Urcându-ne 'ncet — fruntea — pe acelaș cer, tot trist
Cu mine, floarea ta va plânge.

VALENTIN RAUS

Seară

Se cerne plânsul serii'n ore calme,
Tu stai tăcut, cu fruntea grea în palma,
Privind adânc în gândul veșniciei
Prin veștedul ochean al elegiei.

Îți sue'n sânge, din tenebre
De somn, mareele de febre,
Și visul logodit cu Moartea
Ți-a prins în mreaja-i sumbră soarta.

F. PACURARIU

Stăpâne

Ai răsădit în mine o picătură
Din veșnicia ta nemăsurată;
Din pământearca noastră creatură
Ea nu se mai sfârșește niciodată.

Cuvine-se atunci cu prisosință,
— În fiecare clipă trecătoare —
S'aducem jertfă de credință
Pe-altarul veșniciei tale.

De-ceea și'n potop de rele
De-apururi slava ta rămâne.
Spre Tine gândurile mele
Aleargă neîncetat Stăpâne.

TEODOR CICEU

- Pomenim numai titlurile celor 13 capitole:
1. Formarea Poporului Român.
 2. Emigrarea și stabilirea Românilor dela miazănoapte.
 3. Voevodatele române (principatele) sub hegemonia dunăreană ungară.
 4. Voevodatele române sub jugul turcesc.
 5. Românii transilvăneni în veacurile XVI și XVII.
 6. Voevodatele române în epoca Fanarioșilor.
 7. Românii transilvăneni în veacul XVIII.
 8. Renașterea spirituală a Românilor transilvăneni.
 9. Renașterea națională în Principatele române.
 10. Românii transilvăneni în veacul XIX.

11. Principatele Unite și Regatul Independent.
12. Formarea României Mari.
13. Cele două decenii de experiență ale României Mari.

Iar tălmăcirea materialului, atitudinile și părerile privitoare la unele probleme de ordin fundamental, la fel, sunt cunoscute de cei înțiași. Sunt cunoscute, în bună parte, din lucrările anterioare ale istoricilor: Rösster, Hunfalvy, Jancsó, etc. O înșirare a lor, mai ales acum și aici, n'are rost.

Cei dornici — cari cunosc limba ungară, problemele și dezbaterile istorice — vor putea ceti această nouă lucrare despre istoria Românilor în întregime.

GHEORGHE DÂNCUȘ

tu, poetul și vizionarul se împărtășesc din aceeași esență. Direcțiile spirituale ale vieții, cari au pornit din același trunchiu comun, s'au dezvoltat pe drumuri diferite pentru a se întâlni din nou, mai luminoase și mai senine, chiar când boltirea lor s'clatină peste împărăția tragică a existenței în zona de pură contemplație a atitudinii spectaculare.

La acest punct, generozitatea, libertatea și moralitatea fac una cu ființa înțeleptului. Participarea întru dăruire și contemplație întru lumină nu sunt decât două aspecte ale ființei lui spirituale. Ele se întregesc și se lămuiesc una prin alta. Când participarea frenetică la ospățul vieții fără luminile rațiunii apollonice risipire este, după cum atitudinea spectaculară fără botelul vieții stearpă este.

„Să-ți cheltuești cu generozitate vicia căutând să găsești fărâme de adevăr mânat de pura intenție de a le găsi, scrie autorul „Existenței Tragice“, să lupți pentru a realiza crâmpie de bine și de frumos și să nu ai siguranța că străduința și jertfa ta au înfrădevăr un rost, iată, cred, supremul grad de libertate interioară ce poate omul să atingă. Iată puterea sufletească cea mai mare, iată moralitatea cea mai înaltă.“

Și pentru a accentua odată mai mult unitatea de aspirații din zona despre care vorbeam mai sus, în care înțeleptul, poetul (în sensul de vates) și vizionarul participă din aceeași esență, continuăm tot printr'un citat din „Existența Tragică“.

„După constituții sufletești diferite în care ea poate lua naștere, conștiința tragică poate duce, prin urmare, la două atitudini morale

Poporul japonez manifestă contra Angliei și Statelor-Unite

— Unități de război japoneze în jurul insulelor Havay. Duff Cooper a plecat după constătuirea cu comandanții britanici din Orient la Batavia și în Australia. Condițiunile Japoniei pentru înțelegerea cu USA. Pierderile distrugătorului „James Reuben”; 95 oameni. Opoziția lui Roosevelt în acțiune. Demersul Americii la Helsinki —

— La Guardia reales primar al New-Yorkului —

Chestiunea japoneză e în fruntea preocupărilor internaționale și va continua să devină tot mai actuală până la 15 Noembrie, când criza din Pacific își va atinge punctul culminant. În jurul insulelor americane Haway au fost văzute unități de război japoneze. Japonia deci a trecut dela manifestările verbale sau de presă la manifestări de forță.

Ziarul Nichi Nichi scrie că „pentru Japonia a sosit timpul spre a se apăra”, Japonia nu admite ca o fatalitate că Statele Unite o pot sugruma, imperiul nu va aștepta moartea”. (MTI.)

Purtătorul de cuvânt al guvernului japonez a declarat că dela venirea la putere a guvernului Tojo o singură convorbire a avut loc între Japonia și USA, atunci când Vagasuki l'a vizitat pe Sumner Welles. Deși negocierile stagnează, acestea n'au fost întrerupte. Presa japoneză întrebuințează un ton foarte violent contra Statelor Unite, subliniind mai ales că Japonia nu va aștepta să fie sugrumată din cauza lipsei de petrol.

MANIFESTAȚII LA TOKIO

DNB anunță, că la Tokio s'au organizat manifestații contra Americii și Marelui Britanii. Rezervisti japonezi purtau pancarte potrivnice lui Churchill și lui Roosevelt. La conferința de ieri a presei ziaristii englezi au pus în discuție privityntă întrebări purtătorului de cuvânt al guvernului, care a declarat, că „manifestațiile sunt fapte comise de oameni excitați, și sunt întâmplări, care se pot desfășura în orice țară.” Când un ziarist a observat, că o manifestație se desfășurase și în fața unei anumite ambasade, purtătorul de cuvânt a răspuns că nu știe nimic precis despre așa ceva, dar că autoritățile japoneze sunt cu mult mai prevăzătoare cu ocazia manifestațiilor, decât au fost autoritățile din America de Nord cu ocazia manifestațiilor anti-japoneze din fața autorităților diplomatice japoneze.

CONDIȚIUNILE JAPONIEI

DNB transmite din Tokio, că în cercurile apropiate ministerului de externe rezumă șapte puncte pretențiunile formulate de Japonia față de Statele Unite în vederea asigurării liniștii și destinderei din Extremul Orient și Oceanul Pacific.

Japonezii știu foarte bine — observă aceste cercuri, — cine e vinovat de criza actuală, așa că dacă pretențiunile îndreptate a Japoniei n'ar fi efectuate, Japonia va vedea obligată să recurgă la mijloace dure. Iată cele șapte puncte:

1. Statele Unite să retragă ajutorul militar și economic acordat până acuma guvernului din Ciungking;

2. Să se dea Japoniei mână liberă în China;

3. Să se recomande guvernului din Ciungking să încheie pacea cu Japonia;

4. Statele Unite să recunoască îndreptățile Japoniei de a se ocupa de reorganizarea spațiului din Asia Orientală. Această recunoaștere s'ar referi în primul rând la China, Manciukuo, Indochina Orientală, Olanda, Indiile Olandeze și toate celelalte state cari ar adera la planurile Japoniei;

5. Statele Unite să recunoască Manciukuo ca țară independentă;

6. Să se deblocheze creanțele japoneze din America;

Știri și răspândiți

„Tribuna Ardealului”

7. Să reintre în vigoare acordul comercial japo-american.

FORMOSA FORTIFICATĂ

O telegramă OFI din Tokio anunță după Ass. Press, că amiralul Kijoshi Hasegava, guvernatorul Formosei, a sosit la Tokio. Înainte de a părăsi Formosa, guvernatorul a declarat că Japonia trebuie să fortifice Formosa pentru a apăra insula împotriva frontului de încercuire îndreptat contra Japoniei. (MTI.)

STALIN CERE CEREALE

Stefani anunță, că Stalin a cerut de urgență cereale pentru populația și armata Sovietică, deoarece a pierdut grâнарul din Ucraina. Guvernul britanic a ordonat ca o parte din cerealele canadiene destinate Angliei să fie trimise în Uniunea Sovietică. Canada a comunicat că dispune de rezerve de cereale suficiente atât pentru Anglia, cât și pentru Uniunea Sovietică. Agenția Stefani se întreabă însă, dacă Marea Britanie dispune oare de suficiente vase pentru efectuarea transporturilor de cereale.

ANIVERSAREA REVOLUȚIEI COMUNISTE

Agenția Tass anunță, că mai multe personalități americane au adresat telegrame de felicitări conducătorilor Uniunii Sovietice cu prilejul aniversării a 24-a a revoluției comuniste din Octombrie. Senatorul Conally, președintele comisiei externe a Senatului a vorbit în mesajul său despre ajutorul militar și material al Uniunii Sovietice. Senatorul democrat Green a subliniat că sprijinirea Uniunii Sovietice înseamnă totodată și sprijinirea Statelor Unite. „Sforțarea comună a celor două mari popoare trebuie să asigure victoria”, — sună versiunea telegramelor. (NTI.)

OPOZIȚIA LUI ROOSEVELT ÎN ACȚIUNE

Campania opoziției din USA ia proporții. DNB transmite din New-York, că Cudahy,

MEDICALE

Ciuperci de leac

Sunt multe feluri de ciuperci: unele bune de mâncat, altele veninoase. Pe cele bune le căutăm și pregătim din ele mâncare; de cele veninoase ne ferim, căci venim din ele ne poate produce moarte.

Sunt câteva ciuperci, cari se pot întrebuința și pentru vindecarea boalelor. Aceste sunt Babițele Pufaiul și Cornul secării.

Babițele, numite Bureții de iască și Copite, cresc pe trunchiurile bătrâne ale fagiilor și ale mesteacănilor. Când sunt tinere au culoare gălbuie, mai târziu coaja se întărește și devine alburie. Cresc adăogându-și în fiecare an câte un inel și luând forma unei copite de cal. De aici și numele de copită. Pe fagii bătrâni din Carpați se găsesc copite late chiar și de câte 40—50 cm.

Din ciuperca aceasta se face iasca. Avu-me se curăță coaja și stratul de desupt al ciupercii. Miezul, care moale ca bumbacul se taie bucățele și se pune într'un vas cu leșie și cenușe de lemn tare. Pe urmă se scoate și se bate cu un mai de lemn, apoi se spală în apă curată, se pune să se usuce și iasca e gata.

Aceasta iască se întrebuințează la ațărarea focului și la aprinderea pipelor. Ca leac se întrebuințează pentru oprirea sângelui. Din iască se fac și inele pentru umflături și bătăături.

fostul ambasador al Statelor-Unite la Bruxelles a propus în ședința comitetului „American First” ca congresul să facă tot posibilul pentru ca plebiscitul hotărârea sa dacă vrea sau nu să se declare războiul? Trebuie pusă întrebarea în mod categoric: „vrea sau nu poporul american ca Statele-Unite să declare războiul Germaniei? Hotărârea poporului s'ar putea afla în timp de o lună și atunci guvernul ar urma voința poporului care s'ar oglindi prin plebiscit. (MTI.)

În aceeași ședință a comitetului deputatul republican Fish a declarat că trebuie să se ia măsuri împotriva tuturor personalităților și parlamentarilor cari au curajul să declare război fără consultarea parlamentului. Intrarea în război a Statelor-Unite ar însemna rededeptarea comunismului în lumea întreagă. Statele-Unite ar ajunge într'o stare catastrofală și falimentară prin declararea războiului. Singura cale potrivită în clipa de față e ca Statele-Unite să se ocupe de interesele ei proprii în loc să se ocupe de comuniști, englezi și chinezi. (MTI.)

POLITICA LUI ROOSEVELT

DNB transmite din Berlin următoarea telegramă: „Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz” scrie, că tot mai multe țări observă cu îngrijorare sporită desfășurarea faptelor amenințătoare a Președintelui Statelor-Unite. Spania și Portugalia se văd obligate să trimită un număr tot mai mare de trupe pentru asi-

FRANCISC JOSIF APA PURGATIVĂ

gurarea apărării posesiunilor lor insulare; ministrul de război francez a declarat, că francezii vor rezista în portul Dakar până la sfârșit; Președintele De Valera vorbește de situația gravă a Irlandei. Prin politica sa intervenționistă Roosevelt nu amenință statele numai în interesul Angliei și a politicii sale, ci pentru salvarea Sovietelor e gata să treacă sub dominația bolșevismului anumite state. A fost urmarea complotului americano-britanic că după ocuparea Iranului o parte a acestei țări

Tot un fel de burete de iască este și cel ce crește pe meri, pe pomi și pe sălcii. Acesta se deosebește de cel de pe fagi, că e mai alburie când e tânăr, iar mai târziu devine brun și la urmă negricios. Coaja e tare și sgrăbunțoasă.

În iasca acestui burete se găsește și salpetru, un fel de sare din cauza căreia nu se poate întrebuința așa bine ca cea de fag. Nici nu se plătește în farmacii cu acelaș preț.

Se întrebuințează pe răni. Înainte de a se așeza pe rană, se înmoaie și se spală bine, apoi se usucă.

O altă ciupercă bună de leac este Pufaiul sau Gogoșele. Se mai numește și Beșica porcului. Crește toamna pe pământ, prin livezi și pe marginea tufișelor. Când e tânără e ca un globuleț moale, alb și aproape lipit de pământ. Mai târziu crește tare și poate ajunge chiar mărimea unui cap de om. Când o atingi cu mâna, îți pare că e o minge de cauciuc. Miezul tânăr e alburie, are gust și miros plăcut și se poate mânca. Dacă îmbătrânește, devine cenușie, cu miros și gust neplăcut, și nu se mai poate mânca.

Din ea se poate face iască foarte bună și se întrebuințează și de leac. E bună pentru oprirea sângelui, în contra scurgerilor din urechi și în contra bubelor.

Plugarii din Anglia împrăstie printre albine praful mărunț și negru ca funinginea ce iasă din ciuperca bătrână, le ameteșc și le iau mierea.

a fost supusă dominației bolșeviste. Roosevelt împins de propria sa politică împinge acum poporul său și popoare streine spre catastrofă. Călcându-și promisiunile solemne, a dat flotei americane ordine cari în mod fatal au provocat implicarea flotei americane în conflictul anglo-german. În opoziție cu propriul său parlament Roosevelt nu ezită să împingă poporul său spre primejdie și să jertfească țări și națiuni, cari luptă pentru existența lor (MTL).

FINLANDEZII SUNT REZERVAȚI

Bud. Tud. anunță din Helsinki, că cererile finlandeze refuză să dea orice lămurire în legătură cu nota guvernului american. Presa finlandeză se ocupă foarte rezervat de această chestiune. E clar că demersul american constituie ultima încercare de a salva pentru sovietici portul Murmansk și calea ferată murmană, căci dacă aceasta n'ar reuși portul Archangelsk își pierde însemnătatea pentru rătălierea sovietică.

DEMERSUL AMERICAN LA HELSINKI

NST anunță că guvernul din Washington a cerut guvernului din Helsinki să încheie imediat pacea cu URSS dacă dorește să mențină legături amicale cu Statele-Unite.

În cercurile competente germane se declară că nu anticipează nimic înaintea răspunsului pe care-l va da Finlanda la nota americană. Agenția telegrafică finlandeză anunță, că „răspunsul finlandez va fi publicat, imediat ce amănuntele acestei probleme vor putea fi date publicității”.

LA GUARDIA REALES PRIMAR AL NEW-YORKULUI

DNB comunică din New-York, că populația din New-York a ales ieri pe noul primar în persoana fostului primar La Guardia. El a obținut 1.6 milioane voturi. Contracandidatul a primit 965 mii de sufragii.

Aviația germană a bombardat instalațiunile feroviare sovietice

BERLIN, 6. (DNB). — Forțele aeriene germane au atacat în spațiul aerian al Rostovului, liniile ferate și trenurile aflate în mișcare. Trei garnituri încărcate cu benzină au fost incendiate și aruncate în aer, în urma loviturilor căzute în plin obiectiv. De asemenea au fost distruse trei locomotive și un tren de transport. Alte 16 trenuri au fost grav deteriorate. (MTI.)

Tot ciupercă bună de leac e și Cornul secării sau Clonții babei, cum îi mai spun prin unele părți. Trăiește în spicul de secară, sau în florile altor păioase sau ierburii. Se arăta încă nu mai de boabe, ci un fel de coarne, lungi de vreo 3 cm. și fadoite ca un pinten de cocoș.

Aceste coarne sunt bune de leac și farmaciștii le plătesc foarte bine. Cuprind însă o materie veninoasă, numită ergotină, din cauza aceasta întrebuințarea lor trebuie să se facă cu mare grijă și numai dacă o recomandă doctorii.

Cornul secării se întrebuințează pentru oprirea scurgerilor de sânge, și în contra unor boli lumbare. Pentru ușurarea nașterilor anevoioase încă se poate folosi. Timpul întrebuințării trebuie să-l hotărască doctorul, altfel poate pricinui atât moartea mamei cât și a copilului.

Făina de secară în care se găsește coarne încă e veninoasă. Dacă mâncăm pâine de aceasta, ne îmbolnăvim de ergotism, o boală foarte grea, ce se arată sub formă de ameteți, cu dureri mari de cap și tropeală în mușchi. Pe lângă semnele acestea mai poate veni și uscarea mâinilor și a picioarelor. În unele părți ale Germaniei și a Franței, unde se mănâncă multă pâine de secară, în care se găsesc și coarne, adeseori se întâmplă că oamenii trăgându-și cismele, le rămâne piciorul în cismă, rupându-se de trup; sau trăgându-și mânușile din mână, le rămân degetele.

Situația de pe frontul Oriental

In Crimea forțele aliate au trecut munții Iaila și au atins malul Mării Negre

Bombardarea orașului Gorki. In sectorul Leningrad o nouă încercare de eșire sovietică s'a terminat cu cel mai cumplit insucces

Cartierul general al Führerului, 6. (DNB). — Inaltul comandament al forțelor germane comunică:

In peninsula Crimea se continuă urmărirea inamicului care se retrage spre Sud și spre Est. Cu toate condițiunile grele oferite de situația terenului, în câteva locuri am reușit să trecem munții Iaila și să ajungem în regiunea litoralului Mării Negre. Forțele noastre aeriene au bombardat porturile Sebastopol, Ialta și Kerei din Crimea, scufundând în total două vase de transport cu o greutate totală de 10.000 tone și avariind grav alte 7 vase mai mici.

In sectorul Leningrad, după o pregătire intensă de artilerie, inamicul a încercat din nou să traverseze Neva. Incercarea a fost însă zădărnicească. Din totalul de 100 vedete, jumătate au fost scufundate, iar restul au fost forțate să facă cale întoarsă. Alte încercări de eșire făcute de inamicul încercuit au fost deasemenea zădărnice.

Escadrile puternice de bombardament au atacat în timpul zilei orașul Gorkij, un important centru industrial pentru fabricarea automobilelor și avioanelor. In clădirile uzinelor de automobile Molotov, în șantierele fluviale de pe Volga și în instalațiunile feroviare din oraș bombele de calibrul cel mai greu au făcut adevărate ravagii. Deasemenea au izbucnit numeroase incendii. In cursul atacului îndreptat asupra Leningradului am incendiat numeroase obiective militare. In noaptea trecută am bombardat și Moscova. (MTI).

AVIOANELE SOVIETICE BOMBARDEAZĂ DIN NOU CAPITALA FINLANDEI

HELSINKI, 6. (Stefani.) — Avioanele sovietice de bombardament au întreprins Marți seara un nou atac asupra orașului Helsinki. In decursul ultimelor 24 ore acesta este al 4-lea atac îndreptat asupra capitalei. Cu această ocazie s'au înregistrat câțiva morți și mai mulți răniți.

Reînnoirea bombardării populației civile din capitala Finlandei, trebuie pusă în strânsă legătură cu reluarea campaniei diplomatice întreprinsă de Anglia, cu scopul de a opri participarea Finlandei la actualul război și deci de a degaja forțele sovietice cari luptă în sectorul de Nord al frontului.

In cercurile finlandeze se arată că

Avangărzile germane au ajuns în fața orașului Soljei

STOCKHOLM, 6. (O. F. I.) — In timp ce operațiunile întreprinse pentru curățirea Crimeei de inamicul bățut sunt pe cale de încheiere, în sectorul Moscovei sosese noi întăriri germane, mai cu seamă artilerie și care blindate. Din regiunea Nara se anunță lupte înverșunate.

Dealungul Voehorului înaintarea germană face progrese simțitoare. Avangărzile germane au ajuns în fața orașului Soljei, care se găsește la 60 km. Sud de Lacul Ladoga. Mai spre Nord înaintarea are drept obiectiv localitatea Volhov-Stoj.

Pe frontul din Leningrad luptele

poporul finlandez încă nu a uitat învătămintele trecutului apropiat și nici prin gând nu-i trece să se intimideze din cauza provocărilor britanice.

Uneltirile comune făcute de englezi, americani și bolșevici au darul de a întârzi și mai mult unitatea și hotărârea poporului finlandez, care vrea să lupte până la capăt, pentru răpunerea definitivă a dușmanului secular. Dacă Anglia va avea într'adevăr intenția să declare război Finlandei, atunci trebuie să se știe că acest lucru nu va influența întru nimica atitudinea sa față de Soviete. Din contră, se va ajunge la o solidaritate și mai accentuată între camaraderia germană și finlandeză. (MTI).

se mărginesc la acțiunile locale din regiunea Nevei și la contraatacurile sovietice date între capitală și Schluselburg. In sectorul trupelor finlandeze este o activitate de patrulare. Avioanele finlandeze continuă să bombardeze linia ferată Murmană.

Luni seara a fost o nouă alarmă aeriană la Helsinki. Cu această ocazie comandamentul apărării pasive din capitala Finlandei, a declarat că sovietele au atacat de peste 500 ori orașul în cursul acestui război și că atacurile au fost totdeauna îndreptate asupra cartierelor care nu au nici o importanță militară. (MTI).

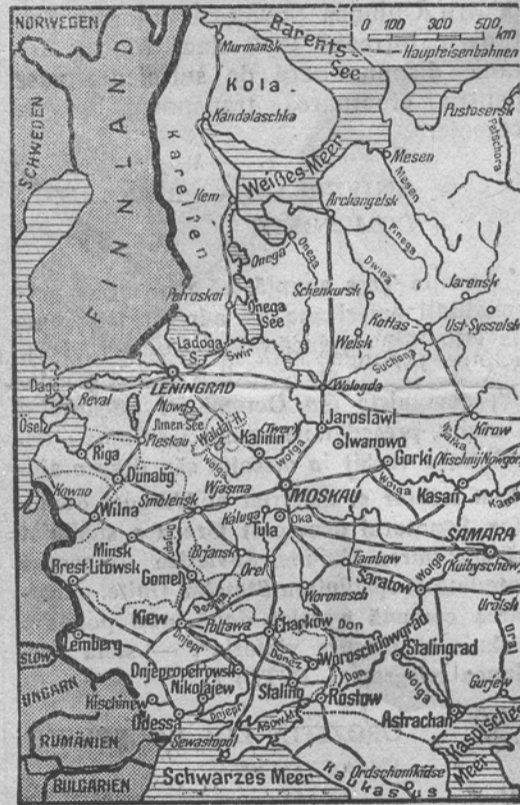
Luptele din Crimea

BERLIN, 6. — După cum se informează agenția telegrafică germană, trupele germane cari luptă în peninsula Crimea au străpuns rezistența bolșevică de pe dealurile Iaila și au ajuns în regiunea Mării Negre.

Cu aceasta s'a terminat acțiunea de separare a forțelor sovietice. Avântul trupelor germane este o dovadă sigură că decizia va fi în curând obținută în acest sector. (MTI).

Uzinele din Gorki bombardate de aviația germană

BERLIN, 6. (DNB). — După cum s'a anunțat în comunicatul de Miercuri, puternice formațiuni aeriene germane au atacat uzinele din orașul

Gorki (Nijnij-Novgorod). Bombele au provocat pagube uriașe în fabricile de automobile, de avioane și în șantierele fluviale. Bombele de calibrul cel mai greu au distrus o serie întreagă de ateliere mecanice. (MTI).

Contraatacuri sovietice respinse

BERLIN, 6. (DNB.) — Se anunță din izvor militar:

Trupele sovietice închise la Leningrad au întreprins o nouă încercare de eșire în sectorul unei divizii germane. In zorii zilei atacul a pornit cu un puternic sprijin de forțe blindate, dar avioanele germane au recunoscut la timp baza lor de plecare, așa că artileria germană a fost în măsură să intervină imediat, luând sub foc zona de acțiune a inamicului. In urma acestui lucru o parte dintre forțele sovietice au devenit inutil-

Loteria ungară de Stat Nr. 77 în scop de binefacere

Câștigul principal: 40.000 Pengő de aur

24.000 de câștiguri în valoare de 348.000 Pengő,

CAȘTIGURI:

- 1 × 20.000 Pengő de aur
- 1 × 10.000 Pengő de aur
- 2 × 5.000 Pengő de aur
- 4 × 2.500 Pengő de aur
- 6 × 2.000 Pengő de aur
- 29 × 1.000 Pengő de aur și numeroase câștiguri mai mari și mai mici cari vor fi plătite în bani numerar.

Tragerea la 4 Decembrie

PREȚUL LOZURILOR:

- 1 loz întreg 3 Pengő, jumătate 1.50 Pengő.
- Lozurile se pot obține la toate coletăriile principale precum și în debitele de tutun.

Importanța orașului Gorki

BERLIN, 6 — După cum se informează agenția telegrafică germană, orașul Gorki menționat în comunicatul oficial de astăzi, este localitatea cunoscută mai de mult sub denumirea de Nijnij-Novgorod, bine apreciată odinioară din cauza târgurilor sale.

Orașul este situat pe malurile Volgei și are o populație de 650.000 locuitori. Portul din Gorki are o mare importanță militară. (MTI).

Bombardarea Leningradului

BERLIN, 6. (DNB). — Se anunță din izvor militar că avioanele germane au bombardat din nou Leningrad. In împrejurimile gării Finlanda s'au putut observa numeroase incendii. După cum se știe în această parte se găsește numeroase obiective importante ca: imensul laborator al artileriei, academie de artilerie și mai multe poduri de peste Neva. Tot aici se întinde uzina de armament dela Krasnoje Smamja. (MTI).

TRUPELE FINLANDEZE AU OCUPAT CÂTEVA NOUI LOCALITĂȚI

BERLIN, 6. (DNB.) — Trupele finlandeze continuă să curățească de inamic insula Koivisto ocupată în cursul zilei de 4 Noembrie de trupele de asalt. Intr'un alt sector, trupele finlandeze au reușit să facă noi progresiuni teritoriale. Intre altele au fost ocupate mai multe localități apărate cu încăpăținare de bolșevici. (MTI).

Comunicatul oficial italian

ROMA, 6. (Stefani.) — Cartierul general al forțelor italiene comunică:

Avioanele inamice, în cursul zilei de Marți au atacat din nou mai multe localități situate în partea de Sud a Siciliei. Trei oameni au fost răniți. Apărarea antiaeriană a doborât un avion inamic. Un alt avion a intrat în zăpăzirea mitralierelor vânătorilor italieni, așa că și acest avion se poate considera ca pierdut pentru inamic.

In Africa de Nord, avioanele inamice au bombardat regiunea Benghasi. Avioanele italiene de vânătoare au doborât două aparate inamice. Artileria italiană și avioanele Stuka germane au bombar-

dat fortificațiile din Tobruk.

In Africa Orientală, în sectorul fortificat Qualquabert, artileria noastră a distrus mai multe camioane inamice și a provocat pierderi în rândurile trupelor inamice. (MTI).

„Banca Românească” r. t.

Sucursala: NAGYVÁRAD

și-a mutat sediul eu data de 1 Noembrie din Str. Rákóczi Nr. 12

în Str. Gróf Teleki Pál Nr. 2, etaj I.

No. 30